

Data Steal. Provinciale uitverkoop Noord-Hollands landschap voor datacenters?

Geachte leden van Provinciale Staten van Noord-Holland,

Bij deze benaderen wij u met het dringende verzoek om besluitvorming over de Datacenterstrategie Noord Holland, gepland voor Provinciale Staten 31 januari a.s., uit te stellen. We pleiten daarvoor omdat we in de totstandkoming van deze strategie totaal geen ruimte zien voor het eerst voeren van een breed maatschappelijk debat over nut, noodzaak en maatschappelijk profijt van datacenters. Daarvoor hebben wij in een eerdere brief (bijlage) aan u op 12 december 2021 al een aantal aanzetten gegeven.

Uit het Statenvoorstel lijkt Gedeputeerde Staten (GS) haar keuze al te hebben gemaakt en de route voor verdere schaalvergroting van datacenters en verdozing te blijven steunen. Honderden hectares Wieringermeer mogen dan worden ingezet voor zeer energie-intensieve bedrijvigheid, zonder energetische koppelkansen en weinig werkgelegenheid. Na Tata Steel gaan GS vrolijk door voor 'Data Steal' van landbouwgronden.

Dit staat zó ontzettend haaks op waar de provincie zich altijd hard voor maakt: een beschermende rol waar het gaat om ruimtelijke ordening en landschappelijke kwaliteit. Wat is het beleid van de provincie nog waard? Tijdens de dag van de Ruimtelijke Kwaliteit afgelopen september gaf Gedeputeerde Loggen nog aan veel waarde te hechten aan de adviezen van de Provinciale Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit¹. Nu lijkt zijn advies terzijde geschoven ten gunste van de datacenterlobby.

De Wieringermeer, ooit trots van Nederland, wordt ingezet als bedrijventerrein zonder belanghebbenden. Geweldige landbouwgrond (onderdeel van de nationale Agrarische Hoofdstructuur) wordt, zonder maatschappelijk debat over nut en noodzaak vooraf, aangewezen voor verdere verstedelijking. Terwijl er al enkele ontsierende datacenter-voorbeelden staan. Onze polder wordt zonder maatschappelijk draagvlak van 'agrarisch' tot industrieel landschap gemaakt.

De provincie heeft, waar het gaat om woningbouw, altijd gezorgd voor een rem op verdere woningbouwontwikkeling in het landelijk gebied. Binnenstedelijke verdichting was vanwege koppelkansen met het openbaar vervoer en bescherming van het landschap altijd de eis...Maar de provincie blijkt helaas te meten met twee maten. Want waar het gaat over 'plattelandsontwikkeling' waait de wind van GS zoals haar jasje.

Landbouwgrond wordt onder beloftes van werkgelegenheid en duurzaamheid opgeofferd aan glastuinbouw (waarvoor geen OZB kan worden geheven), windmolens en datacenters. Open landschap verdwijnt, meer dan eerder afgesproken.² Uiteindelijk blijken datacenters zonder koppelmogelijkheden voor restwarmte neergezet, met een enorme energievraag. Energie die nota bene via windturbines duurzaam aan ons landschap wordt onttrokken, voor het oog van onze inwoners, voor wie de duurzame energie eigenlijk bedoeld was. Maar dat blijkt dus slechts een 'draagvlakkwestie' aan de voorkant te zijn.

1

https://www.noordholland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Advies_bij_ruimtelijke_ontwikkelingen/Provinciaal_Adviseur_Ruimtelijke_Kwaliteit_PARK/Documenten/PARK_advies_Bestemmingsplan_A7_Wieringermeer.pdf

² p. 25 <https://www.commissiemer.nl/docs/mer/p20/p2009/2009-50mer.pdf>

U draagt, als u instemt met het voorstel van GS, met deze Datacenterstrategie bij aan een cultuur, waarbij de argumentatie voor uitgebreide vestiging van datacenters opnieuw wordt onderbouwd met algemeenheden als ‘werkgelegenheid’ en ‘geweldige kansen’. Wij zien de achterkant van deze argumenten: de transformatie van een weids polderlandschap, tot een industrieel en energieverslindend productielandschap. Waarbij ook nog eens een grote disbalans ontstaat tussen verantwoord energiebeleid en energiegebruik.

De motivering van het stedenbouwkundig adviesbureau voor vestiging van datacenters in onze polder was: “de grootschalige omkering van het landschap”. Maar dat telt niet wanneer een individuele burger of bedrijf in het buitengebied een initiatief toont. Dan vinden zij de provincie op hun weg. Voor datacenters rolt ook GS de rode loper uit en werkt zij volmondig mee aan hun expansiedrang.

Welke verantwoordelijkheid ziet u, als Statenlid, voor zich als u een goede voorouder wilt zijn, wat wilt u doorgeven aan uw kleinkinderen?

Op de website van de D66 Noord-Holland³ geeft gedeputeerde Zaal onder ‘Ode aan het landschap’ in mei 2021 aan dat het Noord-Hollands landschap meer aandacht en waardering moet krijgen. Ook houdt zij ‘*van het polderlandschap met haar open, weidse uitzicht ... en ver te kunnen kijken*’.

Dat ‘ver kijken’ is wat we missen bij deze visie van GS: verder kijken dan wat zij nu met alleen overleg met gemeenten en initiatiefnemers in gang heeft gezet en voort wil zetten. Wanneer ziet u grenzen aan deze groei?

De keuze die aan u voorligt is tweeledig:

Enerzijds kunt u als Provinciale Staten instemmen met de strategie onder het mom van ‘het staat er allemaal mooi in’. Anderzijds kunt u zich afvragen of de maatschappelijke verontwaardiging rondom eerdere gemeentelijke besluitvorming in Hollands Kroon, gevolgd door een minimale reactieve aanwijzing van de provincie en de recente ontwikkelingen in Zeewolde, niet juist inzichtelijk maakt, waarom de afstand tussen kiezers en het openbaar bestuur zo groot voelt.

Het woord ‘burgerparticipatie’ staat slechts één keer genoemd in de Datacenterstrategie. En dan nog zodanig, dat het alleen blijkt te gaan over afstemming met gemeenten. Dus niet met uw burgers zelf. Interesseert het GS eigenlijk wel hoe inwoners denken over de ambitie: “*Noord-Holland wil het meest duurzame en innovatieve datacenterknooppunt van Europa worden.*” Wij stellen voor om het daar eerst eens uitgebreid over te hebben.

Wij wensen u van harte toe dat er met wijsheid, twijfel en peinzen wordt gewikt en gewogen over deze provinciale ‘Datacenterstrategie’. Wij hopen dat u bereid bent zich kwetsbaar op te stellen voor gesprek en maatschappelijk debat met betrokken burgers en andere belanghebbenden.

Namens de Stichting Red de Wieringermeer,
J.G. Meijles, voorzitter

³ <https://noordholland.d66.nl/2021/05/25/ode-aan-het-landschap/>